

Dosarul nr. 3ra-31/24
2-19202837-01-3ra-11012024

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – G. Ciobanu
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca

ÎNCHEIERE

05 iunie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de avocatul Artur Airapetean în numele și interesele Svetlanei Șleahțișchi,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Șleahțișki împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 27 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 20 decembrie 2019, Svetlana Șleahțișki s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.X-01/09-6309 din 24 octombrie 2019 și a deciziei nr.S-2512/19 din 02 decembrie 2019 cu privire la soluționarea cererii prealabile, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a emite actul administrativ individual favorabil privind stabilirea și calcularea pensiei de judecător pentru limită de vârstă.

În motivarea acțiunii, a indicat că la data de 23 octombrie 2019, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți a emisă decizia nr.X-01/09-6309 din 24 octombrie 2019 prin care a fost respinsă cererea de emiterie a actului administrativ individual favorabil cu privire la stabilirea și calcularea pensiei pentru limită de vârstă.

În motivarea deciziei enunțate, autoritatea publică emitentă a făcut trimitere la prevederile legale stabilite la art.32 din Legea nr.544 din 20.07.1995 cu privire la statutul judecătorului, care inter alia prevede faptul că, pensia pentru judecători se calculează și se plătește doar judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă.

Prin cererea prealabilă din 12 noiembrie 2019, a contestat decizia nr.X-01/09-6309 din 24 octombrie 2019, iar prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale

din 02 decembrie 2019, a fost respinsă cererea prealabilă, concomitent fiind informată despre posibilitatea contestării acesteia în instanța de contencios administrativ.

Consideră că la examinarea cererii înaintate, autoritățile emitente nu au ținut cont de prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr. 4 din 27 ianuarie 2000, care s-a expus asupra faptului că, contravine constituției normele legale ce ar împiedica judecătorul să beneficieze și de pensie pentru limită de vârstă și de dreptul de a activa în continuare ca judecător.

Autoritatea emitentă, a negat voința și interpretarea Curții Constituționale, emițând o decizie.

Până la intrarea în vigoare a prevederilor legale stabilite la art.32 din Legea nr.544, toți judecătorii aveau dreptul de a activa și beneficia de pensie pentru limită de vârstă, iar, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 60 din 04 aprilie 2014 cu modificările actuale ale art.32 din Legea nr.544, se impune de aplicat pentru judecătorii care nu activau sub imperiul legii vechi, și aceasta pentru a respecta principiul previzibilității și accesibilității, dar garanțiile sociale ale independenței judecătorului.

Mai mult ca atât, consideră că actul administrativ individual defavorabil este ilegal, deoarece nu este motivat.

Prin hotărârea din 21 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins ca neîntemeiată, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Svetlana Șleahtițki împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea deciziei nr.X01/09-6309 din 24 octombrie 2019, anularea deciziei nr.S-2512/19 din 02 decembrie 2019, obligarea emiterii actului administrativ privind stabilirea și calcularea pensiei pentru limită de vârstă.

La 21 iunie 2021, Svetlana Șleahtițki a declarat apel nemotivat, iar la data de 08 iulie 2021, a fost depus apel cererea de motivată, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 27 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Svetlana Șleahtițki împotriva hotărârii din 21 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

În motivarea deciziei emise, instanța de apel a conchis că la adoptarea soluției, instanța ierarhic inferioară a stabilit toate circumstanțele și raporturile juridice care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, prin aprecierea corectă a probelor din dosar prezentate de participanții la proces și fiind aplicată corect legea materială și legea procedurală, astfel constatându-se legalitatea hotărârii primei instanțe în întregul ei.

A reținut că, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți întemeiat a respins cererea înaintată de Șleahtițki Svetlana privind stabilirea și calcularea pensiei de judecător pentru limita de vârstă prin prisma art.32 din Legea nr.544 din 20 iulie 1995, la caz nefiind întrunite condițiile imperative prevăzute de legislator, reclamanta Svetlana Șleahtițki activând inclusiv la momentul sesizării autorității pârâte, cât și la momentul promovării acțiunii în instanța de contencios administrativ, în funcție de judecător, ne fiind demisionată și nici eliberată din funcția de judecător, continuând să activeze în această funcție până în prezent.

Completul judiciar al instanței de apel a constatat că, decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți nr.X-01/09-6309 din 24 octombrie 2019 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-2512/19 din 02 decembrie 2019, sunt legale și întemeiate, constatându-se că, Svetlana Șleahtițki nu îndeplinește una din condițiile obligatorii pentru stabilirea și calcularea pensiei de judecător pentru limită de vârstă, astfel stabilirea pensiei în temeiul art.32 alin.(3) al Legii nr.544 din 20 iulie 1995 în redacția Legii nr.60 din 04 aprilie 2014 în vigoare din 16 octombrie 2014 nu-i este incidentă, prin urmare temeiuri legale pentru anularea actelor contestate nu sunt.

Completul judiciar a apreciat ca fiind întemeiat refuzul autorității publice pârâte de a satisface cerințele reclamantei/apelante privind stabilirea și calcularea pensiei pentru limită de vârstă în corespundere cu reglementările statuate la art. 32 din Legea nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, având în vedere că, nu sunt întrunite condițiile prevăzute exhaustiv de către legiuitor.

Reclamanta/apelanta Șleahtițki Svetlana, potrivit certificatelor nr.16733 din 20 septembrie 2019 și nr.23040 din 17 decembrie 2019, eliberate de Curtea de Apel Bălți, activează la Curtea de Apel Bălți din 11 iulie 2014 în calitate de judecător, și deși a atins vârsta corespunzătoare pentru pensionare de 50 ani, având o vechime în muncă de cel puțin 20 ani, dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni de activitate în funcția de judecător, ultima nu a întrunit condiția privind demisia sau eliberarea judecătorului din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă.

A menționat că prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 17 noiembrie 2020, s-a admis demersul avocatului reclamantei, Artur Airapetean privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 32 alin. (3) din Legea nr. 544 cu privire la statutul judecătorului, iar potrivit Deciziei Curții Constituționale nr.192g/2020, s-a declarat inadmisibilă sesizarea părții reclamante, constatându-se că la caz nu sânt incidente prevederile art.16, 23, 43, 47 și 140 din Constituție.

Reclamanta/apelanta Șleahtițki Svetlana, nu întrunește condiția prevăzută de art.32 alin.(3) al Legii nr.544 din 20.07.1995, și anume aceasta nu a demisionat din funcția de judecător și nu posedă statutul de judecător eliberat din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă, or, prevederile art.32 alin.(3) din Legea 544/1995 (în redacția Legii 60/04.04.2014) și a art.III al Legii 60/04.04.2014 indică expres că, calcularea și recalcularea pensiei, se efectuează doar judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă.

La 03 ianuarie 2024, avocatul Artur Airapetean, în numele și interesele Svetlanei Șleahtițchi, a depus recurs împotriva deciziei din 27 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei decizi noi, prin care să fie dispusă transmitere cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului, a reiterat circumstanțele de fapt ale cauzei, invocând că instanța de apel nu a elucidat circumstanțele importante ale cauzei și s-a grăbit în examinarea cauzei doar cu scopul de a respinge apelul și a arăta formal că, cauza a fost examinată.

La 08 februarie 2024, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus referință la recursul declarat, prin care a solicitat respingerea acestuia ca fiind inadmisibil.

Examinând admisibilitatea recursului, în raport cu actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.

Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, copia deciziei motivate a fost notificată reprezentantului recurentei, în mod electronic, la 08 decembrie 2023, iar cererea de recurs a fost depusă la 03 ianuarie 2024, în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de avocatul Artur Airapetean în numele și interesele Svetlanei Șleahțișchi, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 245¹ alin. (1), (3) din Codul administrativ, recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

În sensul art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților. Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. a¹) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.245¹.

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

Instanța de recurs atestă că motivele de casare invocate în recurs, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de avocatul Artur Airapetean în numele și interesele Svetlanei Șleahtițchi, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenși argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

Completul de judecată al Curții Supreme de justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de avocatul Artur Airapetean în numele și interesele Svetlanei Șleahțișchi.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de avocatul Artur Airapetean în numele și interesele Svetlanei Șleahțișchi, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Stela Procopciuc

judecătorii

Diana Stănilă

Ion Malanciuc